

การสอนอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์โดยผสมผสานแนวคิดอภิปัญญา

เทคนิคผังกราฟิก และชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมมือ

Thai Language Teaching Emphasizing Analytical Reading by Blended Metacognition, Graphic Organizer and Collaborative Learning Community

อนุชิต จันทศิลา¹

Anuchit Junthasila¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการสอนอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์โดยผสมผสานแนวคิดอภิปัญญา เทคนิคผังกราฟิก และชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านสร้างคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการสอนอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ การดำเนินงานครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้รูปแบบทดลองกลุ่มเดียวมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 15 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบทีแบบไม่อิสระ คำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า

1. แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยผสมผสานแนวคิดอภิปัญญา เทคนิคผังกราฟิก และชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านสร้างคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.60/88.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการสอนอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46, S.D. = 0.17$)

คำสำคัญ การสอนอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ แนวคิดอภิปัญญา เทคนิคผังกราฟิก ชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมมือ

¹ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสร้างคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) develop the activities of Thai language teaching emphasizing analytical reading by blended metacognition, graphic organizer and collaborative learning community for prathomsuksa 4, Bansangkham school under office of Buengkhan primary education service area, 2) compare the students' achievements before and after learning through the activities, and 3) study students' satisfaction towards the activities. This research use the experimental research through employing a one-group pretest-posttest design. The sample was 15 students that were chosen by purposive sampling. Both quantitative and qualitative data were analyzed. The instruments used in study comprised lesson plan, an achievement test and a form for assessing students' satisfaction towards the activities. The statistics involved mean, standard deviation, and dependent samples t-test. The data were analyzed by using a statistical package.

The results of this research revealed that:

1. The efficient of lesson plan was 81.60/88.23 higher than the criterion set at 80/80.
2. The achievement after learning was significantly higher than that before significantly at the .01 level.
3. Students' satisfaction towards the activities was at the higher level ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.17).

Keywords : Thai Language Teaching Emphasizing Analytical Reading, Graphic Organizer, Collaborative Learning Community

ภูมิหลัง

การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เสริมสร้างความคิด ประสบการณ์ และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (เสาวลักษณ์ รัตนะวิชัย, 2531, หน้า 84) ผู้อ่านควรจะเข้าใจและสามารถจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้จะทำให้ประสบผลสำเร็จในการอ่าน (Thinker, 1968, p. 145) การพัฒนาทักษะการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นอย่างที่ว่าผู้เรียนจะต้องใช้ทักษะกระบวนการคิดเนื่องจากผู้อ่านจะต้องใช้ความสามารถทำความเข้าใจ ตีความและสร้างภาพในใจจากสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมายให้ตรงกับจุดประสงค์และเหตุผลของผู้เขียนที่แสดงออกมาทางข้อความ การพัฒนาทักษะการอ่านและทักษะกระบวนการคิดได้พร้อมกันนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนการสอนภาษาไทย (จิราภรณ์ เกตุแก้ว, 2549, หน้า 3) การจัดกิจกรรมการเรียน

การสอนภาษาไทยที่ผ่านมา ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งจากการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปี 2558 ของโรงเรียนบ้านสร้างคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ในภาพรวมพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถด้านภาษาไทย เฉลี่ยร้อยละ 34.33 เมื่อแบ่งตามเกณฑ์การประเมิน มีนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ 13.02 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ 34.80 และอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงร้อยละ 52.18 (โรงเรียนบ้านสร้างคำ, 2558, หน้า 6) และจากการรายงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก (สมศ.) พบว่ามาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับปรับปรุง (สำนักพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษา, 2555, หน้า 5) การจัดการศึกษาที่จะสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวได้นั้น แนวทางที่สำคัญคือต้องเน้นการฝึกให้

ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการคิด ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่ จะต้องได้รับการฝึกให้เป็นมีทักษะการคิดขั้นพื้นฐานและ ทักษะการคิดขั้นสูงตามลำดับ แนวทางหนึ่งคือ การใช้ เทคนิคผังกราฟิก ซึ่งเชื่อว่าเทคนิคนี้สามารถนำไปใช้ พัฒนากระบวนการคิดขั้นสูงของผู้เรียนได้ (ทิตินา แซมมณี, 2543, หน้า 1) สอดคล้องกับ ศิริลักษณ์ แก้วสมบูรณ์ (2543, หน้า 37-38) ได้กล่าวว่า เทคนิคผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่ ช่วยให้ ผู้เรียนประมวลผลความรู้ที่อยู่ในลักษณะกระจัด กระจายให้เป็นระเบียบอยู่ในรูปแบบที่อธิบายให้เข้าใจง่าย ช่วยให้ เกิดความเข้าใจในความรู้ที่ได้อ่านได้เร็วขึ้น และจดจำได้ นาน เป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย อีกทั้งเป็นเครื่องมือที่ช่วยในด้านการคิด เนื่องจากเป็นแบบ ของการแสดงออกของความคิด ที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ที่อยู่ในสมองให้ออกมาเป็นรูปธรรมที่สามารถมองเห็นและ อธิบายได้อย่างเป็นระบบชัดเจนอีกด้วย แนวทางหนึ่งคือ แนวคิดอภิปัญญา เป็นการควบคุมกำกับกระบวนการคิด มีความตระหนักในการอ่าน และสามารถประยุกต์วิธีการ อ่านจนสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ตั้งแต่ตั้งเป้าหมายในการอ่าน วางแผนสำหรับงานการอ่าน และตรวจสอบตนเองว่าเข้าใจ หรือไม่ในสิ่งที่อ่าน แล้วควรทำอย่างไร ซึ่งเป็นการประเมิน ความก้าวหน้าในการอ่านด้วย (Marzano, 1998, p. 60) และอีกแนวคิดหนึ่ง คือ แนวคิดชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการเรียนรู้กลุ่มย่อย ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันทาง ความคิด ประสบการณ์ และความรู้ มีอิสระในการดำเนิน กิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยเหลือกันเพื่อให้งานสำเร็จ และ

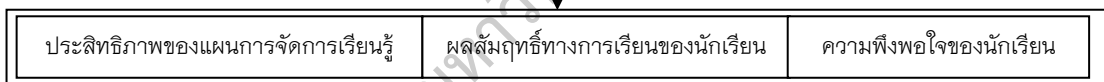
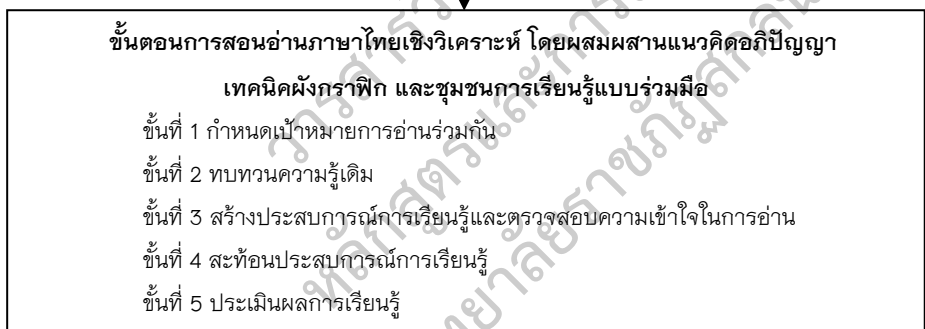
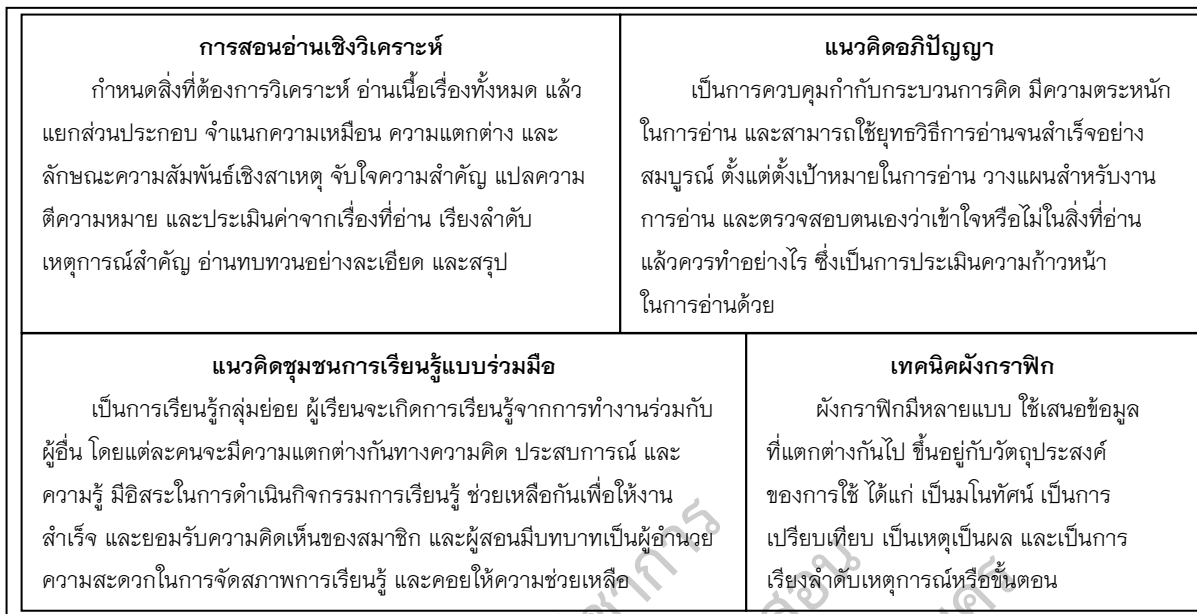
ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิก และผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้ อำนวยความสะดวกในการจัดสภาพการเรียนรู้ และคอยให้ ความช่วยเหลือ (สุภณิดา ปุสุรินทร์คำ, 2552, หน้า 84) ดังนั้น จะเป็นได้ว่าทั้งเทคนิคผังกราฟิก แนวคิดอภิปัญญา และแนวคิดชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ล้วนมีความสำคัญ และจำเป็นสำหรับผู้เรียนที่จะพัฒนาการอ่านภาษาไทย เชิงคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน และทักษะการคิดขั้นสูงได้ ในฐานะที่เป็นครูผู้สอน จึงมี ความสนใจที่จะศึกษากิจกรรมการสอนอ่านภาษาไทย เชิงวิเคราะห์ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านและคิดวิเคราะห์ ได้มากขึ้น อันจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนสูงขึ้นและมีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการสอนอ่านภาษาไทยเชิง วิเคราะห์โดยผสมผสานแนวคิดอภิปัญญา เทคนิคผังกราฟิก และชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรม การสอนอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ แนวคิดอภิปัญญา เทคนิคผังกราฟฟิก และชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมมือ แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านสร้างคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 15 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

การทดลอง

1. กำหนดแบบแผนการทดลอง แบบ One Group Pretest-Posttest Design

2. ดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น จำนวน 8 ชั่วโมง กำหนดหน่วยการเรียนรู้ได้ 3 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ การอ่านเชิงวิเคราะห์เนื้อหา การอ่านเชิงวิเคราะห์หลักการ และการอ่านเชิงวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ทดสอบหลังการเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ และสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเมื่อครบทุกแผน

เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ หาคูณภาพเครื่องมือวิจัย โดยการหาค่าประสิทธิภาพของเครื่องมือ
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หาคูณภาพเครื่องมือวิจัยโดยใช้ค่าความเที่ยงตรง ค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น
3. แบบสอบถามความพึงพอใจ หาคูณภาพเครื่องมือวิจัย โดยใช้ค่าความเที่ยงตรง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนก่อนและหลังการเรียน โดยใช้สถิติทดสอบที แบบไม่อิสระ
3. วัดความพึงพอใจของนักเรียนกิจกรรมการสอน อานาภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรง ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น
3. ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน E_1/E_2 และค่าทดสอบทีแบบไม่อิสระ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนจำนวน 15 คน ทำแบบทดสอบท้ายแผนหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 8.03 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77 คิดเป็นร้อยละ 81.60 (E₁) และผลการทดสอบหลังเรียนได้ค่าเฉลี่ย 26.47 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.13 คิดเป็นร้อยละ 88.23 (E₂) แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.60/88.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนก่อนและหลังเรียน พบว่า ก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 19.40 คิดเป็นร้อยละ 64.67 หลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 26.47 คิดเป็นร้อยละ 88.23 เมื่อนำมาทดสอบค่าที แบบไม่อิสระ พบว่า $t = 9.369$ แสดงว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนจะสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการสอนอานาภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ พบว่า มีคะแนนเฉลี่ย 4.46 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.17 แสดงว่านักเรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการสอนอานาภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยผสมผสานแนวคิดอภิปัญญา เทคนิคผังกราฟิก และชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านสร้างคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.60/88.23 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการสอนอานาภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ แนวคิดอภิปัญญา เทคนิคผังกราฟิก และชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมมือ แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นแผนการจัดการเรียนการสอนและผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของสงบ ลักษณะ (2540, หน้า 10) ที่กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ มีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตั้งคำถามหรือปัญหา เน้นทักษะกระบวนการมุ่งให้ผู้เรียนรู้ และนำไปใช้จริง และส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถ จัดหาได้ในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นแผนที่กำหนด ส่วนประกอบของการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างครบถ้วนตามที่ กองวิจัยทางการศึกษา (2545, หน้า 38) ประกอบด้วยสาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ กิจกรรมเสนอแนะ และการวัดประเมินผล แล้วนำไปทดลองใช้จนเกิดประสิทธิภาพ ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพเราะ วุฒิเจริญกุล (2540, หน้า 189) ได้กล่าวว่า การอานาภาษาไทยเชิงวิเคราะห์เพื่อ

จับใจความสามารถทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ สถิตย์ นาคนาม (2553, หน้า 5) ได้พบว่านักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ กล่าวคือได้เผชิญกับสถานการณ์จริง ได้ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์จากสถานการณ์ที่พบ และได้ฝึกตั้งประเด็นคำถามและร่วมกันวิเคราะห์ ผู้เรียนได้ใช้เทคนิคผังกราฟิกเป็นเครื่องมือในการประมวลผลความรู้ที่อยู่ในลักษณะกระจัดกระจายให้เป็นระเบียบอยู่ในรูปแบบที่อธิบายให้เข้าใจง่าย ช่วยให้เกิดความเข้าใจในความรู้ที่ได้อ่าน และจดจำได้นาน เป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย (ศิริลักษณ์ แก้วสมบุญ, 2543, หน้า 37-38) นอกจากนี้ยังมีการใช้แนวคิดอภิปัญญาในการควบคุมกำกับกระบวนการคิด มีความตระหนักในการอ่าน และสามารถใช้อยุทธวิธีการอ่านจนสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ตั้งแต่ตั้งเป้าหมายในการอ่าน วางแผนสำหรับงานการอ่าน และตรวจสอบตนเองว่าเข้าใจหรือไม่ในสิ่งที่อ่าน แล้วควรทำอย่างไร ซึ่งเป็นการประเมินความก้าวหน้าในการอ่านด้วย (Marzano, 1998, p. 60) และแนวคิดชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในการเรียนรู้กลุ่มย่อย ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันทางความคิด ประสบการณ์ และความรู้ มีอิสระในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยเหลือกันเพื่อให้งานสำเร็จ และยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกและผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดสภาพการเรียนรู้ และคอยให้ความช่วยเหลือ (สุภณิดา ปุสุรินทร์คำ, 2552, หน้า 84) และการสรุปผลการวิเคราะห์กระบวนการพัฒนาการวิเคราะห์ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ดังกล่าวทำให้นักเรียนได้เกิดทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ในด้านเนื้อหา ด้านหลักการ และด้านความสัมพันธ์ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอสถานการณ์ในรูปแบบ

ที่หลากหลาย เป็นที่สนใจของนักเรียน ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิด ตามแนวความคิดของ เพียร์เจต ที่กล่าวว่ากระบวนการคิดของบุคคลจะพัฒนาขึ้นได้ ถ้าการเสนอสิ่งเร้าใหม่ก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของนักเรียน

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการสอนอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิก แนวคิดอภิปัญญา และชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นระบบตามขั้นตอน ซึ่งในแต่ละขั้นตอนก็มีกิจกรรมที่น่าสนใจ มีความแปลกใหม่จากที่เคยเรียนมา ชั้นบททวนความรู้เดิมทำให้นักเรียนได้รู้ว่าที่ผ่านมานักเรียนได้เรียนรู้เรื่องอะไรไปบ้างแล้ว ชั้นชี้แจงตัวชี้วัดทำให้นักเรียนทราบว่าเมื่อเรียนแล้วจะต้องทำอะไรได้บ้าง ชั้นปฏิบัติการกิจกรรม ทำให้นักเรียนสนุกสนาน ได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและเรียนรู้ด้วยตนเอง ชั้นสรุปและนำเสนอผลงาน ทำให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดในเรื่องที่เรียน ชั้นขยายความรู้ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่เรียนมากยิ่งขึ้น และชั้นเสริมการอ่าน ทำให้นักเรียนเกิดทักษะในเรื่องที่เรียน ซึ่งจากขั้นตอนการเรียนรู้ดังกล่าวจึงส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มลิวรรณ อินทะนาม (2554, หน้า 95) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการสอนอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการพัฒนาไปใช้

1. ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ควรจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยผสมผสานแนวคิดอภิปัญญา เทคนิคผังกราฟิก และชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไปทดลองใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ

2. การสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยผสมผสานแนวคิดอภิปัญญา เทคนิคผังกราฟิก และชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ครูผู้สอนควรมีการเตรียมตัวล่วงหน้า ศึกษาเนื้อหาที่ใช้สอนอย่างละเอียด วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดเวลาให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ รวบรวมข้อมูล ตลอดจนต้องจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผู้สอนควรได้เข้ารับการอบรมและสัมมนาหรือขอคำแนะนำจากผู้รู้เพิ่มเติม เพื่อนำความรู้ที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรจัดให้มีแผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยผสมผสานแนวคิดอภิปัญญา เทคนิคผังกราฟิกและชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไปใช้สอนในทุกโรงเรียน ในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา อำเภอพรเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตลอดจนในระดับชั้นเรียนอื่นๆ ต่อไป เพื่อจะได้ข้อสรุปผลการศึกษาที่กว้างขวางมากขึ้น

2. ควรศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยผสมผสานแนวคิดอภิปัญญา เทคนิคผังกราฟิก และชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่มีต่อตัวแปรตามอื่นๆ เช่น ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ความสามารถในการตัดสินใจ เจตคติที่ดีต่อการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยผสมผสานแนวคิดอภิปัญญา เทคนิคผังกราฟิก และชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนด้วยวิธีการสอนอื่นๆ เช่น การสอนแบบบรรยาย การสอนแบบร่วมมือ และการสอนแบบแก้ปัญหา เป็นต้น ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กองวิจัยทางการศึกษา. (2545). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ่านภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จิราภรณ์ เกตุแก้ว. (2549). *การใช้แผนภาพลำดับความคิดในการพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทิตนา แชมมณี และคณะ. (2543). *การเรียนรู้อ่านเพื่อพัฒนากระบวนการคิด*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสแควร์.
- ไพเราะ วุฒิจริณกุล. (2540). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มลิวรรณ อินทะนาม. (2554). *การพัฒนาแบบแผนการจัดการเรียนรู้อ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- โรงเรียนบ้านสร้างคำ. (2558). *รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปี 2558*. บึงกาฬ: โรงเรียนบ้านสร้างคำ.
- ศิริลักษณ์ แก้วสมบูรณ์. (2543). *ผลของการใช้เทคนิคผังกราฟิกในการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีต่อการนำเสนอข้อความรู้โดยผังกราฟิกและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถิตย์ นาคนาม. (2553). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สงบ ลักษณ์. (2540). *การวิจัยหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2531). *การนิเทศการสอนอย่างมีระบบ*. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.

- สำนักพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษา. (2555). *รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุภณิดา ปุสุรินทร์คำ. (2552). *ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือบน e-Learning ในเอกสารคำสอนรายวิชา 02-051-522 เทคโนโลยีการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์*. นครราชสีมา: สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- Marzano, R. J. (1998). *A theory-based meta-analysis of research on instruction*. Aurora, CO: McREL.
- Thinker, Miles A. (1968). *Teacher Elementary Reading*. New York: Appleton-Crofts.

วารสารวิชาการ
หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร